

Stamceltransplantatie

Een stamceltransplantatie is een ingewikkelde en intensieve behandeling. Na een zware behandeling met cytostatica en/of bestraling krijgt de patiënt stamcellen toegediend. Dit is soms nodig omdat deze intensieve behandeling ook het gezonde beenmerg uitschakelt, waardoor er geen stamcellen meer zijn waaruit nieuwe bloedcellen kunnen ontstaan.

Meer over stamceltransplantatie

Soorten behandelingen

Er zijn twee soorten stamceltransplantaties: de autologe en de allogene stamceltransplantatie.

- Bij een autologe stamceltransplantatie worden de stamcellen uit het bloed van de patiënt zelf gebruikt. De eigen stamcellen worden afgenomen op het moment dat de ziekte zo ver mogelijk is teruggedrongen.
- Bij een allogene stamceltransplantatie worden de stamcellen uit het bloed van een geschikte donor gehaald. Bij voorkeur is dat een verwante donor (zus of broer). Als dat onmogelijk is, kunnen ook stamcellen van een geschikte niet-verwante donor worden gebruikt.

Deze informatie is gericht op de autologe stamceltransplantatie.

Vorbereiding

Wat gebeurt er vooraf aan de chemokuur en transplantatie?

Een paar weken voor de transplantatie krijgt u in enkele dagen een groeifactor (G-CSF) toegediend. Door de groeifactor worden tijdelijk meer stamcellen geproduceerd die vanuit het beenmerg in de bloedbaan komen. Vervolgens zijn de stamcellen met een speciaal centrifuge-apparaat uit het bloed gehaald (stamcelaferese).

Vorbereiding op uw opname (zonder operatie)

Een goede voorbereiding is voor u en voor ons belangrijk. Op onze webpagina [Opname in het ziekenhuis \(zonder operatie\)](https://www.antoniusziekenhuis.nl/opname-het-ziekenhuis-zonder-operatie) (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/opname-het-ziekenhuis-zonder-operatie>) leest u hoe u zich op uw opname voorbereidt en krijgt u informatie over de gang van zaken in ons ziekenhuis.

Overgevoeligheid/allergie

Geef het altijd aan ons door als u overgevoelig of allergisch bent voor jodium, contrastvloeistof, bepaalde medicijnen, pleisters, rubber, latex of andere stoffen.

Zwangerschap

Bent u (mogelijk) zwanger? Laat dit dan zo snel mogelijk aan ons weten.

Behandeling

Chemo- en/of radiotherapie

Vlak voor de stamceltransplantatie krijgt u een intensieve behandeling met cytostatica en/of bestraling om zoveel mogelijk kankercellen te vernietigen. Welke behandeling u krijgt, is afhankelijk van uw aandoening en persoonlijke situatie.

U bent door deze behandeling tijdelijk erg vatbaar voor infecties.

De aard en ernst van de bijwerkingen van deze behandeling verschillen van patiënt tot patiënt. De meest voorkomende bijwerkingen zijn:

- Misselijkheid, braken en diarree
- Moeilijk kunnen slikken
- Geïrriteerd slijmvlies van de mond- en keelholte waardoor makkelijk ontstekingen ontstaan
- Een rode en donker verkleurde huid
- Moeheid en lusteloosheid

U krijgt van uw arts en verpleegkundige uitgebreide informatie over deze radio- of chemotherapie.

De stamceltransplantatie

Na de intensieve behandeling krijgt u de eerder afgenomen stamcellen in enkele uren via een infuus toegediend.

Het duurt ongeveer 2 weken voordat het beenmerg weer voldoende bloedcellen aanmaakt. In die periode blijft u vatbaar voor infecties. Ook heeft u tijdens deze fase regelmatig bloedtransfusies en transfusies met bloedplaatjes nodig.

Dip- en herstelperiode

De meeste patiënten ervaren deze periode als zwaar. De effecten van de hoge dosis chemotherapie worden merkbaar en de bloedgetallen van een patiënt zijn laag, omdat het beenmerg is uitgeschakeld door de hoge dosis chemotherapie. De teruggegeven stamcellen hebben tijd nodig om te nestelen en nieuwe bloedcellen te gaan maken. Deze fase wordt 'de dip' genoemd en wordt vaak overbrugd met bloedtransfusies en antibiotica. Zodra de bloedgetallen opkomen – dit is het teken dat de stamcellen zijn aangeslagen – begint het herstel.

Opnameduur

De totale opname duurt meestal 3 tot 5 weken. Bij een deel van de patiënten kan de behandeling via enkele dagopnames plaatsvinden in plaats van een langdurige opname.

Ambulante zorg

Voor een geselecteerde groep patiënten is het mogelijk de periode direct na transplantatie thuis door te brengen. Dit kan alleen als u 24 uur per dag een mantelzorger beschikbaar heeft. U en uw mantelzorger worden intensief begeleid door de verpleegkundig specialist. Er zal 3 keer per week een controle plaatsvinden in het ziekenhuis. De hematoloog beslist of u in aanmerking komt voor ambulante zorg.

Nazorg

Naar huis

Na uw ontslag uit het ziekenhuis krijgt u een poli-afspraken voor na 2 weken.

Herstel

Na de eerste periode van herstel van de bloedvorming is nog een langere periode nodig voor het herstel van de afweer. U zult gedurende het eerste jaar nogal wat beperkingen ondervinden in het dagelijks leven. Zowel in lichamelijk als in emotioneel opzicht vergt de totale behandeling vaak veel van patiënten. Optimale medische en verpleegkundige zorg en extra aandacht en begeleiding zijn dan ook onontbeerlijk. Voor ondersteuning kan in het ziekenhuis ook een beroep worden gedaan op een psycholoog, een maatschappelijk werker of een pastoraal medewerker.

U vindt meer informatie op:

- Onze website onder **Revalidatie** (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/448>) of **Psychologische begeleiding** (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/6654>).
- In de **Behandelwijzer Hematologie** (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/hematologie/behandelingen-en-onderzoeken/hematologie-behandelwijzer>) (info bij verpleegkundige)
- Workshop '**Uiterlijke verzorging**'. (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/6234>)

Contact opnemen

Heeft u na ontslag dringende vragen? Neem dan gerust contact met ons op.

Tot 24 uur na ontslag

- Tijdens kantooruren met de poli Hematologie, T 088 320 50 00 (tel:0883205000).
- Buiten kantooruren met de Spoedeisende Hulp, T 088 320 33 00 (tel:0883203300).

Na 24 uur na ontslag

- Tijdens kantooruren met de poli Hematologie, T 088 320 50 00 (tel:0883205000).
- Buiten kantooruren met de huisartsenpost in uw regio.

Expertise en ervaring

De hematologen van het St. Antonius Ziekenhuis zijn gespecialiseerd in het onderzoeken en behandelen van mensen met ziekten van het bloed, beenmerg en de lymfeklieren.

U kunt voor alle hematologische ziektebeelden bij ons terecht. Ook voor de meer gespecialiseerde zorg, zoals de behandeling van acute leukemie en het uitvoeren van stamceltransplantaties. Daarnaast is het mogelijk om deel te nemen aan wetenschappelijk onderzoek naar nieuwe behandelmogelijkheden.

JACIE-geaccrediteerd

De behandeling en verpleging bij een stamceltransplantatie vereisen specialistische kennis. Deze behandeling vindt alleen plaats in gespecialiseerde ziekenhuizen die voldoen aan de strenge kwaliteitsnormen die zijn opgesteld door de Joint Accreditation Committee ISCT EBMT (JACIE). Het St. Antonius Ziekenhuis is sinds juni 2010 JACIE-geaccrediteerd.

Vermindering bijwerkingen

De afgelopen jaren is er wetenschappelijk onderzoek gedaan naar de bijwerkingen van de intensieve chemotherapie voorafgaand aan de stamceltransplantatie. Op basis van de bevindingen zijn er veel aanpassingen gedaan in het stamceltransplantatietraject. Daardoor is het gelukt om bijwerkingen zoals misselijk, braken, mondklachten, diarree en koorts te verminderen.

De resultaten van het onderzoek leest u in deze [infographic \[https://www.antoniusziekenhuis.nl/media/3142\]](https://www.antoniusziekenhuis.nl/media/3142). We blijven werken aan minder bijwerkingen.

Meer informatie

Websites

- Hematologie Nederland (<https://www.hematologienederland.nl/>)
- Kanker.nl (<https://www.kanker.nl>)
- KWF (<https://www.kwf.nl>)

Gerelateerde informatie

Specialismen

- Hematologie (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/hematologie>)

Contact Hematologie

T 088 320 50 00